

Tentamen Bio-ethiek voor Biologen 09-10-07

Tijd: 15.15 – 16.45 uur

Dit tentamen bestaat uit 9 vragen. Je kunt 90 punten verdienen met de antwoorden. Voor elke goed beantwoorde vraag krijg je 10 punten.

Zet je naam en nummer op elk antwoordvel. Lever de opgaven in met je antwoordvel. Succes!

- 1 Leg uit waarom volgens Darwin (zoals geciteerd door Midgley) er wel moraal moest ontstaan toen wezens reflectieve vermogens kregen.
- 2 Wat maakt een probleem tot een *moreel* probleem? Noem vier kenmerken.
- 3 Consequentialisme/utilisme
  - A Welke drie kenmerken heeft de *utilistische* theorie?
  - B Noem twee belangrijke nadelen van de utilistische theorie.
  - C Leg uit hoe dieren normatieve relevantie krijgen binnen deze theorie.
- 4 Deontologie
  - A Waardoor kenmerkt zich een deontologische theorie?
  - B Wat zijn de belangrijkste nadelen van een deontologische theorie?
  - C Geef een voorbeeld van hoe een ecosysteem ethische relevantie binnen een deontologische theorie kan krijgen.
- 5 II: Een vooraanstaand Australisch bioloog heeft betoogd dat Australiërs meer kangoeroevlees zouden moeten eten in plaats van het nu populaire lamsvlees, aangezien schapen de graslanden van Australië verwoesten met hun harde hoeven en door de manier waarop zij gras met wortel en al uit de grond trekken. Hierover is een publiek debat ontstaan, waarin onder andere de volgende 3 stellingen worden ingenomen:
  - a) Kangoeroes zijn samen met de Australische natuur geëvolueerd en schapen niet. Schapen zijn niet-inheemse dieren die de natuur aantasten en zouden dus niet gehouden moeten worden.
  - b) De schapenhouderij is problematisch, maar dat is de jacht op kangoeroes ook, omdat de dieren in beide gevallen lijden. Het zou beter zijn als Australiërs helemaal geen vlees aten.
  - c) Het houden van schapen is niet duurzaam omdat de graslanden zodanig worden aangetast dat er in de toekomst geen dieren meer op kunnen grazen en er ook niets meer op verbouwd kan worden. Voor toekomstige generaties zou het daarom beter zijn om kangoeroes te houden dan schapen.

Geef bij elke stelling aan of er hier sprake is van antropocentrisme, sentiëntisme, biocentrisme of ecocentrisme (en licht toe waarom!) en of er een grondhouding van despoot, verlicht heerser, rentmeester, partner of participant uit spreekt. (en licht toe waarom!)

- 6 Er bestaat een “ragdoll kat”. Dat is een kat die (spontaan) een genetische eigenschap heeft die hem/haar zeer dociel maakt; hij heeft zijn jagersinstinct totaal verloren. De kat heeft weinig initiatief, blijft liggen zoals je hem neerlegt, blijft op je schouder liggen als je hem daarover drapeert etc. Kortom, het is net een speelgoedkat (“ragdoll”). Het welzijn lijkt niet te zijn aangetast. Nu willen fokkers dit dier gaan fokken omdat er een markt voor lijkt te zijn.
- A Zou iemand die hiertegen bezwaar maakt, dat beter op grond van de theorie van Peter Singer of die van Tom Regan kunnen doen?
- B Hoe zou de argumentatie dan moeten lopen?
- 7 A Wat wordt verstaan onder de “houdbaarheid” van een descriptief argument?
- B Bedenk zelf een uitgangstelling en een geef argumenten tot p1c1p1
- 8 Zorgethiek en deugdethiek zijn duidelijk andere theorieën of ethische gezichtspunten dan bijv. een consequentialistische theorie
- a) wat is het belangrijkste verschil met klassieke plichtstheorieën?
- b) wat is de kerngedachte van een deugdethische theorie?
- 9 Benoem de onderstaande drogredeneringen. (combinaties zijn mogelijk!). Licht bij elk antwoord kort toe waarom u het die bepaalde drogredenering vindt.
- A In een debat over integratie: “de minister is knetter gek”
- B “ Beste Dier Experimenten Commissie, u heeft mijn voorstel afgewezen, Dat kan niet kloppen, ik heb namelijk op dit gebied al veel prijzen gewonnen”
- C “Als wij nu niet optreden tegen de vergaande islamisering van Nederland, herleven de jaren dertig van de vorige eeuw. Alleen was het toen Hitler en nu Mohammed.”